

Тюбешуле

Кишилликлери, инсанлыкъ жууаплылыклары бла да юлгюлюле

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков Афранистаны бла СВО-ну ветеранлары битеуросой бирлигюню Къабарты-Малкъарда бөлгюню таватасы республиканы парламенти «Единна Россия» партиядан депутаты Тимур Тагалегов бла ишчи тюбешу бардырғанды, деп билдиргенди регион оюночусуну МАХ-да каналында.

Ушакъны кезюнде бирлигюню регион бөлгюню ишчини, ветеранларга болушуну онларны, торло-торло бирикдилген проектлени жашауда бардырыну юсюнден сөйлешкенди.

«Бизни интернационал эскерчилерибиз – Афганистанда аскер къауганы ветеранлары – кеслерни аскер борчларны намысы бла толтурғанды. Алай бюгюнлюкте да Ага журтка тюз ниетли къылукъ этдиле», - деп чертгенди Казбек Коков.

КъМР-ни Башчысы Афганистаны бла СВО-ну ветеранлары битеуросой бирлигюню регион бөлгюню жаш тейюню ююргетюе да уллу къошумчулык этвени айрып айтқанды. «Ветеранлар эни колгопери бла жаш адамларга тюз жолну сайларга, чынтат патриот кезилей болурга керекликте кошондорго. Ага журтка керекликте койретирге болушдыла», - деп чертгенди.

Казбек Коков Тимур Тагалегова, аны бетинде ветеранлары барысына да кишилликери, тюз инсанлыкъ ызга кертиликлери, жамуатны айынуу, ыракт жашуу сакълауларына бир да болмаганына уллу къошумчулык этвенир ючюн жюрек ыразылыгын билдиргенди.

Ишчини эселери сюзюлгенди, республикалык бюджетни толтуруу не жайда болганына да къаралғанды, келир кезюге баш магъаналы борчла белгиленгенди.

Эселле кезгюзгенлерича, тышандан къысылукъ этилгенине да къарай, регион экономикасына баш кёрюмдери жолда бардыла. Ол а эрт беш бюджетни жарашадыру эмда толтуруу хайрык болганына шагъатлыкъ этеди.

Белгиленгенича, 2025 жылда Къабарты-Малкъар битеуло регион продуктну ёсюу атамларына кере алыч регионлары саны киргенди. Андан сора да, Россияни Финанса министрствосуну шартларына кере, республика борчларын ёсдорюу эмда финансылар тийшликсиза журюткю жаны бла алчы субъектленден бирине санадыла.

Миллет проектлени толтуруу жаны бла да Къабарты-Малкъар айырма-лыды санынды.

Республиканы баш финанс документи Бюджет кодексин изилмерине тийшилликте жарашдырғанды эмда социал магъаналы. Инсанларыбызны социал жаны бла къорулуу бла байламлы салынған битеу борчла, ол санда энци аскер операцияга къатышханларга бла алыны юйорлерине хар жаны бла да тутуучулукъ этюню маддарлары, толу ёлмеден толтурулгандыла. Къабыл этилген бюджет, алгынча, айнытуу бюджети болганында къалды.

Келир заманга да ведомствого магъаналы борчла салындыла Ол санда финанса не ишлеге бөлюнгенлерине эмда къалай хайырланлыкъ болушына саяланган тийшликсиза перт-аналитика тинтуле бардырыну ишчи коллендирге тошкырди.

«Бирге ишлеюбюз барыбызгъа да хайыр келтирмей къоярыкъ тейюлю»

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков Шимал-Кавказ федерал университетни профессору Татьяна Шебухова бла тюбешенди. Аны кезюнде сёз Къабарты-Малкъарны бла СКО-ну баш окуюю ююню араларында бирге ишлеуно кертинуно амаллары сюзюлгенди, деп билдиргенди регион оюночусуну МАХ-да каналында.

Белгиленгенича, бюгюнлюкте университетте бизни республикадан 650 жаше бла къыз окуйдула. Арт беш жылны ичинде уа андан 10 миңге адам торло-торло усталыкка алып чыкыгандыла.

Бирге ишлеуно къыйматларын дан бири – Къабарты-Малкъарны баш магъаналы бөлгюмлерин кадрла бла жалчытуу. Университетте «школ – колледж – вуз – предприятие» арал бла окутуу да кесине келлени тартыла. Дагъ-

ыда СКО-ну алиментлери терек багъачылыкъ бла байламлы илму жалчылыкларына мурдунда биотехнологияла жаны бла илму-технологияла бирге ишлеуно магъанасы да уллуду.

Сёзюс, окуу программалары толусунлай хайырлангыла вузну битеу онгары бардыла, ол санда аламан ырысы-техника эмда илму-билим берер амаллары да.

Казбек Коков Татьяна Александровнаны кел болмай Шимал-Кавказ федерал университетни башчысына саяланган бла алгъышлаганды, бу ишнде уллу жетишилме текегенди. «Бирге бардырған проектлерибиз эки жанына да хайырык болууларында, бизни республикабызга да жарарыкларына ишкюзиме», - дегенди ахырында КъМР-ни Башчысы.

Казна ахчаны журюткюге контролну къатыландырырғызга келишгенди

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков Къабарты-Малкъар Республиканы Контроль-эселюне палатасыны таватасы Дина Касова бла ишчи

тюбешу бардырғанды, деп билдиргенди республиканы оюночусуну МАХ-да энци каналында.

Ушакъны кезюнде ведомствону

Парламент

Болум ышанигылыды, алай агъылатууну кючлеу изленеди

КъМР-ни Парламентини пленар кенешинде КъМР-де МВД-ны къылукъ-чулары 2025 жылда тамамлаған иштерини эми бийлигъа муртаптары осеринден доклад сюзюлгенди. Аны бла жыйынғананы ич ише министр, полицияны генерал-лейтенанты Вячеслав Крючков шагъайретди этгенди.

Кенешин Парламентини башчысы Татьяна Егорова бардырғанды. Аны ишче сенатор Улбашланы Мухарбий, прокурор Николай Хабаров, КъМР-де Адванты эркинликлери жаны бла уллу-очюкочни Зумакъуловны Борис, Парламентини жамуат советини таватасы Бечелланы Илияс эм башкала къатышандыла.

Вячеслав Крючков бытыр республиканы инсанларны саулыкъларын, жашуларын эм микюлерин сакълауға, къырланы миллет шейлерини къорулауға бурган тийшилри мадарла толтурулгъанларын белгиленди. «Жамуат-политика, криминогенди эм социал болууға кере тышынлы сакълауға бурулган мадарла толтурулгъандыла. Калгъан къыгъанна заманында кертилмегенден башлап, кел къатыла жашуу журтланы къорулаулары, алада фатарланы иелерини эркинликлери, жерни юлешуи бла байламлы сорулары» - дегенди министр эмда толтурулган ишчи хайырланди регионда социал келиши-

улук сакъланганын чертгенди.

ЖАМАУАТ КЪОРЪКУСУЗЛУКЪ

Республикада эсепте алынған амаллыкъланы саны 9,6 проценте азайылганды, амалыкъланы 70 проценти тинтуле ахыркъа жетиргенди.

Баш магъана жамуат къоркъу-сузлуқуну жалчытууға, энергетика, транспорт эм башка къырал объектлени сакълауға бурулганды. Аны хайырындан терроризм жаны бла къоркъула кетирилгенди.

Министр билдиргенича, полицияла право нызамны сакълауға башка органды бла бирге жылыны ичинде 2,5 миңден аслам жамуат-политика, спорт, маданият-соулу жыйынулада къоркъу-сузлуқуну жалчытандыла.

- РФ-ни МВД-сыны регионда Баш управленийсы, УФСБ, башка энци органды бла бирге ислеу-тинтиту журтланы тамамлап, терроризм эм экстремизм бла байламлы 147 амаллыкъ тохталгъанды, террорист органызацияны бөлгюню жоқ этилгенди. Законсу сауланганын амалыкъны

къауымланы, халкъла аралы террорист органызацияны ахча бла жалчытуу кезюле тохталгъандыла. Бу жаны бла 22 амаллыкъ ачыкъланганды, - дегенди министр.

Вячеслав Крючков айтқаныча, агъылатуу жумушлары болушлары бла республикада тыш къырланы энци службаланы буйрыкларынын толтуру, регионда диверсия бардырыу бла байламлы бир кезю да болдурумлағанды.

Инсаныны микюлерин, ахчаларын урлау, ол санда шендоно технологияны хайырланганын этили хайла-лыкъла, азайтылгандыла. Ол санда биотехнологияны кайсыраны этилген хыйлыкъланы – 26,5 проценте, ахчаны урлау – 36,4 проценте. Министр билдиргенича, былай амалыкъланы ачыкълау 13 проценте ирилгенди.

Миграция бла байламлы сорула кетирилгенди. Вячеслав Крючков билдиргенича, бу жаны бла законла да бузукълуқла этген тыш къырланы инсанланы жууахта тартуу кезюле кюбейгенди. Нызамга бузукълуқла этген 255 тыш къырланы РФ-ден тыш-на къысталгъандыла, ол а криминоген болуму талландырырғызга себеплик этгенди.

- Тыш къырлалыла этген амалыкъланы асламы наркотиклени занкусу сатуу бла байламлыдыла, - дегенди докладчы.

ЭКОНОМИКА АМАНЫКЛА

Полициячыла экономикада, миллет проектлени жашауда бардырғанды нызамны жалчытандыла, бюджет ахчаны урлаудан сакълағандыла.

Кел къатылы юйени ишлеткенди, экономикада коррупцияны болдурмауға энци сз бурулганды. «Битеу да бирге ишлеу органдыны къылуқълары бу жаны бла 157 амаллыкъ эсепте алгъандыла. Ол санда 32 иш уллу берюу бла байламлыдыла», - дегенди.

Ахыры 2-чи бетеди.

«Къурулушда уллу келлюлюк арталлыда болмазгъа керекди»

КЕРЮМДЮЛЕ

Коллегиягъа къатышханлы ала бла КъМР-ни къурулуш эм ЖКХ министрни къулуғуну толтурған Андрей Журвалёв шагъайрейленди. Ол белгиленгенича, къурулуш ёлмеден бытыр, бурунгу жыл бла тенгешкенди. Энци проценте аслам сом багъасына ишле тамамлангандыла. Ахча бла тергегенди, ол 45,8 миллиард сомга жетгенди.

Баш кёрюмдюленден бири – хайырланууға берилген жашуу журтланы саныды: озған жылда ол 642,5 миң квадрат метр чаклы болганды. «Мында да барды ёсом: 2024 жыл бла тенгешкенди, тийшил жерююде 5,2 проценте келди», - дегенди Журвалёв. Ары адамла кеслери сюеген эмда кел фатарлы ишчи киреди. Экин-

Къабарты-Малкъарны къурулуш эмда жашуу журт бөлгюмлеринде бытыр этилген ишлени эмда бийлигъа борчланы осеринден алгъ-аркъада бардырғанды коллегияда сөйлешкенди. Аны ишине республиканы Правительствоосуну Председателини биринчи орунбасары Сергей Говоров, Парламенте къурулуш, ЖКХ эмда отуукъ-энергетика комплекс жаны бла комитетни башчысы Заурбек Кумалов эм башкала къатышхандыла.

чилеринден 73 ишленгенди, алада 3545 фатар барды, барыны да ёлчеси 222,5 миң квадрат метрди.

МЕКТЕПЛЕ ЭМДА МЕДИЦИНА

Докладчы ити кеслери социал магъаналы объектлени юсюнден эди. Мектеплени эмда медицина объектлени къурулушуну республиканы Правительствоосу уллу эс бурарды. Нек дегенде, адамланы жашуу болуулары ала не халда болганыларына кере къурадыла. «Озгъан жылда ишленип, хай-

ырланууға билим берген алты учреждение берилгенди, - дегенди Андрей Журвалёв – Ала Нальчик, Наргъкъала эм Терек шахарлада.

Инсаныны микюлерин, ахчаларын урлау, ол санда шендоно технологияны хайырланганын этили хайла-

ырыланууға билим берген алты учреждение берилгенди, - дегенди Андрей Журвалёв – Ала Нальчик, Наргъкъала эм Терек шахарлада.

Инсаныны микюлерин, ахчаларын урлау, ол санда шендоно технологияны хайырланганын этили хайла-

гъанды. Ол бир сменнге жарым миң чаклы инсанны кезюлдеди жумушларын жалчытырғанды. Кенжеде амбулатория ишле башлағаны да ол тийреде жашагъанларга тал болганды.

Министрини къулуғуну толтургъан Полякыха эмда мектепте тебюге чыдамлы болууна аны конструкторсыс кючюкер этилгенине да билдиргенди.

КОММУНАЛ МОЛКЪ ЭМДА ТЕБЕЛЕНДЕРЮ

Къыйын болула чыкыгъынчы, жашуу журт-коммунал молкно ишчи адамланы келерине хазна урунамды. Алай харкюнлюк жашууна талпыгы уа кёбюсюнде ма алыны ишлерине кере болды.

Ахыры 2-чи бетеди.

Себеплик

Гитче эллени бла шахарланы айныуларына къайгырар

КъМР-ни Башчысы Казбек Кокову МАХ платформада энци каналында республикада 15 апрельден «Земский работник культуры» программага къатышырча заявканы алуу башланганы билдирилди. Аны Россияни инсанлары, орта неди бийик профессионал билимлери болганы – китапханчыла, суратчыла, музыкачыла, театр эм башка специалистле – къатышырча болууыда.

Бир миллион сом ёлмеден бир жолгыз теленген компенсацияга ол програм-

магъа туюш ишлерге сюйенглени сайлау 15 апрельден 15 июльга дерги барлыкъды. Билеклик жамуаты 50 миң адамга жетмеген КъМР-ни гитче элдерине неди шахарланы келир урунған маданият ишчилеге этиликди.

«Земский работник культуры» – федерал программасы, ол РФ-ни Президент Владимир Путинни буйругу бла Россияде 2025 жылда 1 январьдан ишлейди. Аны юсюнден тынгылы халарны КъМР-ни Маданият министрствосуну сайтында билдире онг барды.

Игилендирю

Ара орам танымлазча тюрлениркюк

Алгъаркъада Къабарты-Малкъарны Башчысы Казбек Коков бла тюзюлей эфирде герпегежице администрация, мектеп, сабий сиз, амбулатория, китапхана, Маданият юй, почта, мектеп, МФЦ, спорт зал дегенча социал эм башка магъаналы объекте орналған Холам аты ара орамга тынгылы ремонт этилгир кереклини жарып айтхан эдиле.

Аны бла байламлы бу кюнде «Къабарты-Малкъарны транспорт инфраструктурасын хар жаны бла да айнытуу» программасы кере, тынгылы ремонт ишле башлангандыла. Аны кезюнде жолну 1,1 километр тенги бири жангыртылыкъды. Ишлени бардырырға ахча республиканы Жол фондундан бөлюнгенди.

Эсе сала айтсакъ, жолга артеден берги къармалганы себепли, ол иги да тозураганды, уллу, гитче да быладан кон сайын жану журююдио. Аны себепли, тротуарны болмаганы бируелен ачырыну уллу къоркъу салганды, бюгюнча къыш кезюнде.

Бусатгъа жолчула ич кесек энци техниканы хайрыны бла ишлени къыста бардырдыла. Ол санда энци асфальтны кетереди, таш, юзюм, топуракъ ташыдыла, жерни тюзетеди, суу быргычланы алгъышча мадар да этеди. Ызы бла жолну мурдуну коюп, жауну суу саркъыра аркылан, тротуарланы бордорларын да салып тебиреркиди. Ахырында ауур жюк ташыған машиналарга да чындары эч къат азырлыкъды. Андан сора да, къоркъу-суздукъ жалчытырынында да аслам эс бурулукъды. Ол санда чыракы чыныла башлангандыла, белгиле эм ызма, темир бурлула да жерлерин табарыкандыла.

Тынгылы ремонт ишлени кезюнде Хеу сууда узулуу 20 метрден артык болған кёпюр да жангыртылыкъды.

Плания кере, объект ийле, кюз артындан кел къалмай хайырлангырға берилгире керекди.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Моданият

«Байлыгъыбызны халкъ кёрсе сюеме»

Отузуну маргда Къабарты-Малкъарны жашуунда магъаналы эм огурулу иш болганды: къарачай-малкъар халкыны культураны музейи ачылганды. Бу жарыкъ кюнге жол узун эди: коллекционер, меценат, жамуат ишчи Локьяланы Рашит кел жылланы бизни халканы тарыхы, жашуу турмушу бла байламлы экспонатланы жыйып турганды, аланы саны бюгюнлюкте миңден озганды.

Музейни ача туруп, КъМР-ни миллетлени ишлери эми жамуат проектне жаны бла министрни орунбасары Тергъожканы Джамбулат: «Музейни магъанасы бизни регионга уллу республикада жашагъанында да, къонакъларыбызны да аны сейгерип болуугу багъамды», - дегенди.

КъМР-ден келген сыйлы къонакыла – жамуат ишчи Езденованы Шарарудини бла къолдан уста Езденованы Амин – Локьяланы Рашитни алгъышлагандыла.

Филология имулануы доктору Биттирланы Тамара Локия уллу жамуатны сезимин, акъылын полдендиргенин, телпелени байлағанын, миллет чыгармачылыкына сюйкентлиги бизни коллендиргенин чертгенди. «Не бийик къырлы сауғалауға да тийшилди Рашит, нек дегенде, ол сау институт этери ишчи тамамлаганды. Хар бирибиз да къылуубуздан келгеннича аны болушурға борчлуубуз», - дегенди ол.

Асылурға къуру кюн бла келмегенге да болгъанды. Сёз ючюн, къарачайлы суратчы Французланы Казбек музейге скульптор Къырмышамхалланы Хамзатны сураттын сауғалаганды. Бюгюннге дерги да Локия уллу этрегилни затланы жыйганын эшитип, аныларланы кийиклерини сауғалаганы болгъандыла. Аланы бир-бирлерине эч жоо жылдан артык болды, кёпчюнюлюк жыллада Малкъардан иелери бла Азияга барып, артка къайтанлары бардыла.

Ахыры 2-чи бетеди.

Ахшы малчыны оруну малдан молур

2 бет

Къудрет сауғалагъан фахму

3 бет

Эм гитчелеге назмула бла жомакъла

3 бет

Шуёхлуқуну бла бирликни байрамы

4 бет

Абызырамай, алчымай, болушлуқкъ этгенди

4 бет

Болум ышанигылыгы, алай аңгылатыну күчлеу ізленедү

Ахыры. Алы 1-чи беттеди.
Аманьлык этип, угоньын жууадын кутулугуға умат этгенине излеу иш тамалланганды. Ол санда ахыры арамлы ізледү болганнан Сай Ахмедия да Кызыстанда табып, регионға кайтарылды.

НАРКОТИК. САУЛТА
Республикаға наркотиклени тышару тохтатуу, кесибедә аланы чыгарган лабораторияны ачылыу иш коллендиргенди. Министр айтынанча, регионға аур и келтирилген 35 канал тохтатылганды. Ол санда бири Токенде болганды.

Сауатланы эм алағы оқыланы законсу сатуына буа байланы аманьлык ачыланганды. Полицияны ол жаны буа 112 аманьлык тохтатканды, законсу сатуы-аудан 63 сауат, 1038 оқылға эм 562 грамм чачдыруу затла сыйырылганды.

ЖАЛҒАН ПРОДУКЦИЯ
Венесуа Крочка башлары оидок болгана аманьлыкны кайтарып этген кезулене азытырға қылдан келгенди да айтқанды. Дағында эсирген болдурған бузуклықта да азытырғанды.

Жамауат палата

Сөз орта усталық билим беричуно юсюнден баргъанды

Къабарты-Малкларны Жамауат палатасыны пленар жылъыуунда «Жаш тейо бла сыйбейле» миллет протекти тотуруну чегиде республикабызда орта усталық билим беричу не халда болганы тинтилгенди.

Кейкорелген темаға баш билдирүү жорылынырға иш илму министр оубрасыры **Мокъаланы Анезет** этгенди. Ол чертегинде, 2030 жылғы дерги ведомствону иш миллет протекте айтылган борчланы тамамлау буа байланы болуктуды.

Тынгылы билмилери болгъан ишчилени азытырғы сыйырылганды. Шендоно оқулу техника орта, алада уруна билген адамла болмасла, хайырсыздына. Былады ишчи усталықланы даражасы болганды белгилеге тиийшиди. Арт жылда колледжледе окутууну бусагъта уруну рынокта аслам изленген усталықлаға көре куйрайды. Орта усталық билим 20 организация береди, ол санда эни илмиле да. Алада жыйын болганды аслам адам окудула, араларында тогузуну классадан сора келгенде да келди, ботонда аыр эки жылда.

2025 жылда колледжлени 5 130 адам бошгандына, 4 828-лени а алағы оқуруға керектени. Билмилер билдиргенде, республика «Профессионалитет» федерал протекте да тири кытышты. Аны хайыры буа колледжлени мюль-техника хазналарын игиленидирге аманьлык чыгарганды, арт эки жылда койрету-производство кластерлени куйруга федерал бюджеттен 160 миллон сомдан аслам бөлгендени. Андан сора да, окуу койлени эки общеиндеги била төрт мекямына тую ремонт

Потребитель рынокда нисамлыкны саклау иш топулганды. Ол санда кырал акцидлери болгандан ичти затла, тогузуну аманьлык тохтатуу мадарла этилгендиде. Излеу-тинти жушула бардырып, жалган ичти затла чыгарылганды, 12 хеши иши тохтатылганды, законсу сатуу-аудан 40 литр ичи сыйырылганды.

Жолда болууну таландыруу, авариаланы азайтуу, жолда жоруюно жорукларына бузуклыкны тохтатуу буа борчландан бириди. Министр республика жолларында ышаньлыктырғын саклау ючюн, жолда жоруюно кытай-америка аралык азытырғы ишчи кенертирге керектениме с бурганды.

Аны сабилкиден башларға керек болуктуды.

Жамауат палата

Сөз орта усталық билим беричуно юсюнден баргъанды

Кейкорелген темаға баш билдирүү жорылынырға иш илму министр оубрасыры **Мокъаланы Анезет** этгенди. Ол чертегинде, 2030 жылғы дерги ведомствону иш миллет протекте айтылган борчланы тамамлау буа байланы болуктуды.

Тынгылы билмилери болгъан ишчилени азытырғы сыйырылганды. Шендоно оқулу техника орта, алада уруна билген адамла болмасла, хайырсыздына. Былады ишчи усталықланы даражасы болганды белгилеге тиийшиди. Арт жылда колледжледе окутууну бусагъта уруну рынокта аслам изленген усталықлаға көре куйрайды. Орта усталық билим 20 организация береди, ол санда эни илмиле да. Алада жыйын болганды аслам адам окудула, араларында тогузуну классадан сора келгенде да келди, ботонда аыр эки жылда.

2025 жылда колледжлени 5 130 адам бошгандына, 4 828-лени а алағы оқуруға керектени. Билмилер билдиргенде, республика «Профессионалитет» федерал протекте да тири кытышты. Аны хайыры буа колледжлени мюль-техника хазналарын игиленидирге аманьлык чыгарганды, арт эки жылда койрету-производство кластерлени куйруга федерал бюджеттен 160 миллон сомдан аслам бөлгендени. Андан сора да, окуу койлени эки общеиндеги била төрт мекямына тую ремонт

мация кюркюсузукчу жалчынуу, терроризм эм экстремизм аманьлыкларына азайтууну, жолда жоруюно жорукларына бузуклыкка ючюн салынган тазарылуу жолду устуруму косьперден сорула бергендиде.

Ахырылы болгандына этген аманьлыкны санга есегинде да с бурганды. Министр жаш адамла баш карталарын белгиси адамлаға сатуу аламы кулушжарын аманьлыкка этилген кезуле есегинерин билдиргенди.

Жаш адамланы бузуклыктадан саклау ючюн, профилактика ишчи кюркюге керектениме с бурганды минимал. Спорт чакырылуу буа корештир чакырганды, аны буа бирге уга ана-агала сак болуу, сабыйле Интернетте не да корешгенерин контрольда тутарға керектени.

Татьяна Егорова, Ич ишчи министр-ствоту кулушжарын кыйын иш жууалы ишчи топулганды чертип, Венесуа Крочкава тынгылы доклад этчючюн ырызлыгыны айтқанды. Анда этилген башламчылыкка профилити комплекти жылъыларында осокотулук белгилегенди.

КМР-де МВД-ны 2025 жылды ишчи эсептери жаны буа доклад буа байланы бегим кылып бергендиде.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

- Биз «Багылуу иш», «Акушер иш», «Медицина өстөр», «Стomatология-ортопедия», «Стomatология-профилитика» усталықлаға койретбети. Колледжлик билимги ишчилени хазналары техника-мюль жаны буа тынгылы жалчытылганды, аны бошгандыны республикада, андан тышында да ише оюлу алады, - дегенди Мадина Сувандина.

Жетишилмни косьперден айта, докладыла этилген мадарлаға кырамай, орта усталық билим беричу шендоно излемлеу толу келишиминерин белгилегенди. Ала оюн этгенди, иш буа жалчытылганы специалистени хазыруула сейлерин косьпергизе, бусагътадағы төмөклогиталада уруна билген кадрланы хазырлаула тиийшиди. Колледжлени бошгана аны сымналары болмаганлары ючюн ише киралмагандылары, аланы саклаулары буа иш буа жалчытылганы чыгарганды. Биз болгандына ала айнуула тынгылыкты этерди. Ийрек жаш алып, ише тынчкар кирир муула буа көп жаш адам республикандан тышына, асламысында улуу шарпаға келди. Аны халасында а косьперде, ботондо элде, билимги кадрла жетишмиле кытылды. Бу эм башка кемчилике көре жыйылгана сейлерин болган органаға эсертилуе жарадырғандына.

Ала устурула этилганы башчысы Зарратаны Бардов Россияны Жамауат палатасыны кезуло чакыруу куйрала турганын, анга бизи республикандан келечини айырырға керек болганын билдиргенди. «Президент Владимир Путин 40 ичине кандидатларын кызыл керегинде, эни регионда палатаны келечинери араларын да айыруула этдиорюге керекди. Дагында кыргыздан аслам адам жамауат биригуулене жыйылыштыкты эттениме. Совоз чыгылгандан сора, аден жети километр чаклы узаклыкка колхозну койлары турганын фермананы алып, бирини заманда эни койларын колот турганды.

Болса бир жаш улуу буа уруп, иги көсок малыны кырып, улуу кыран салгандан сора, кой-уулулуу кылыбы. Топнолюбу а кылымгабыны. Быша мадар излеп, туура макарды алағы кырал тебирейби. Андан бири онбеш жыл чаклы озганды.

Биз фермане алганды, не шифрлери, не терезелери жок эдиле. Аны сөбелги башын кырып, ала буа жалапхань, пластик терезеле салганыбыз, току тартырга он болмаганын станция алганыбыз. Ол бизни била жетер келти бир жалчытады. Жолу да, уун болганылыкка, жыл сайын жангыртырга тошеди. Таш куюп тозынгетиле, мурдуру тынгылы болмаса, рахь жанаула тозурмай коймайды.

БАЙСЫЛАНЫ Марзип.

Сурталыны МАМАЛАНЫ Алий алганды.

«Кырулушга улуу келлюлик арталлыда болмазга керекди»

Ахыры. Алы 1-чи беттеди.

Бытыр коммунал бөлмолде кырамыдан претриятлыла 27,7 миллиард сом багысына жушула бергенди. Алада инфраструктура ны жангыртууну келчирдене таза суу буа жалчытан азда канализация (15) объектеде мадар этилгенди. «Битеу да 83,7 километр ыла жангырылгандына, - дегенди Андрей Журавлев. Аны хайырындан аварияланы саны буа озгартылау бытыр 59 миллион сом кыратылганды. - дегенди министрни куйлугуну топулганы. - Аны буа кырал 66 адамга кой сатып алырга болушканды».

УМУТЛА
Эселпени чыгарып бошгандан сора Андрей Журавлев 2026 жылға буа белгилеген борчланы тургэттенди. Айтынанча көре, иш келди, анга кырулуш бөлмеге кытышулары болганды буа кыйын салырга керектени.

Башка жушуланы юсонден айтқанда, 2025 жылда 68 көп фаталы койте тынгылы 36 жамауат тийреде мадар этилгенди. Ол санда аланы башларын, ичтеринде ызылган буа биргилерин алышканды, тыш кызырғылаған да жангыртырғанды.

ТОЗУРАҢН ОЙЛЕДЕН КЕЧЮРОУ
Жашуу журтланы кюркюсузукчула да буа министр-ствоту кез-кылар болды. Торуурай койреде жашуу аламы адмаланы көчюрмө болукту тоюду. Ол муушта бытыр 130 фатарада жашаганы 289 инсанны жушуларына кыралды ишчилериди. Тынгылы.

Ёсюм

Республика – алчланы санында

Быйыл январдан берги Къабарты-Малкларны элчилеу организацияла, элчилеу-фермер мюльке эм эни иле 2,3 миллиард сом багысына продукция сатканды. Бытыр бу заман кырамы кырамын 4,8 процентке келди. Эселпери айтқанда, ол Шимал-Кавказ федерал округу субъектеринде эм жетишилми көрүм дигерине саналады.

Мадарымпык

Ахшы малчыны оруну малдан толур

Кичибалькы мал туртарға, бичен этерге эм бахачылыкка да алапат жетчи. Мында заманын багылай билген иш келлю, хуерин эм адегенде, аламы адмалы жашайды. Жанаиталаны Бузугитини жашы Алим да аладан бириди. Ол гителгичиден окууна жашуу малчылык буа байланы аламы адмалы заманды башына мадар излеген жашаладан бириди. Көп болмай «Заман» газетни журналисттерни куйруу буа Кичибалькы буа байланы аламы адмалы Алим буа тобешип, ушак эттениме.

«Тау элде малчылык не заманда да баш жерин алганды. Эрте мал болмаганды жашауу жок эдиле, аламы адмалы гитчеле да малға кыраарға эртерден юйренгендиде. Сизде да алай болган болур?»

Атабыз Кичибалькыны абордин аягуу мал буа туткан совоксонда малчы болуп турганды. Мен да жетини классда окуганымдан башлап, атама болуша, жашауу малчылык буа байланы эттениме. Совоз чыгылгандан сора, аден жети километр чаклы узаклыкка колхозну койлары турганын фермананы алып, бирини заманда эни койларын колот турганды.

Болса бир жаш улуу буа уруп, иги көсок малыны кырып, улуу кыран салгандан сора, кой-уулулуу кылыбы. Топнолюбу а кылымгабыны. Быша мадар излеп, туура макарды алағы кырал тебирейби. Андан бири онбеш жыл чаклы озганды.

Биз фермане алганды, не шифрлери, не терезелери жок эдиле. Аны сөбелги башын кырып, ала буа жалапхань, пластик терезеле салганыбыз, току тартырга он болмаганын станция алганыбыз. Ол бизни била жетер келти бир жалчытады. Жолу да, уун болганылыкка, жыл сайын жангыртырга тошеди. Таш куюп тозынгетиле, мурдуру тынгылы болмаса, рахь жанаула тозурмай коймайды.

Биз фермане алганды, не шифрлери, не терезелери жок эдиле. Аны сөбелги башын кырып, ала буа жалапхань, пластик терезеле салганыбыз, току тартырга он болмаганын станция алганыбыз. Ол бизни била жетер келти бир жалчытады. Жолу да, уун болганылыкка, жыл сайын жангыртырга тошеди. Таш куюп тозынгетиле, мурдуру тынгылы болмаса, рахь жанаула тозурмай коймайды.

Биз фермане алганды, не шифрлери, не терезелери жок эдиле. Аны сөбелги башын кырып, ала буа жалапхань, пластик терезеле салганыбыз, току тартырга он болмаганын станция алганыбыз. Ол бизни била жетер келти бир жалчытады. Жолу да, уун болганылыкка, жыл сайын жангыртырга тошеди. Таш куюп тозынгетиле, мурдуру тынгылы болмаса, рахь жанаула тозурмай коймайды.

Биз фермане алганды, не шифрлери, не терезелери жок эдиле. Аны сөбелги башын кырып, ала буа жалапхань, пластик терезеле салганыбыз, току тартырга он болмаганын станция алганыбыз. Ол бизни била жетер келти бир жалчытады. Жолу да, уун болганылыкка, жыл сайын жангыртырга тошеди. Таш куюп тозынгетиле, мурдуру тынгылы болмаса, рахь жанаула тозурмай коймайды.

Биз фермане алганды, не шифрлери, не терезелери жок эдиле. Аны сөбелги башын кырып, ала буа жалапхань, пластик терезеле салганыбыз, току тартырга он болмаганын станция алганыбыз. Ол бизни била жетер келти бир жалчытады. Жолу да, уун болганылыкка, жыл сайын жангыртырга тошеди. Таш куюп тозынгетиле, мурдуру тынгылы болмаса, рахь жанаула тозурмай коймайды.

Адамланы бир талай кышумна себеплик этиу иш буа бардырлады. «Жашуу журтла буа жалчытылынырға тиийши инсанланы ол жаны буа онгуртуула бытыр 59 миллион сом кыратылганды. - дегенди министрни куйлугуну топулганы. - Аны буа кырал 66 адамга кой сатып алырга болушканды».

Эселпени чыгарып бошгандан сора Андрей Журавлев 2026 жылға буа белгилеген борчланы тургэттенди. Айтынанча көре, иш келди, анга кырулуш бөлмеге кытышулары болганды буа кыйын салырга керектени.

Башка жушуланы юсонден айтқанда, 2025 жылда 68 көп фаталы койте тынгылы 36 жамауат тийреде мадар этилгенди. Ол санда аланы башларын, ичтеринде ызылган буа биргилерин алышканды, тыш кызырғылаған да жангыртырғанды.

ТОЗУРАҢН ОЙЛЕДЕН КЕЧЮРОУ
Жашуу журтланы кюркюсузукчула да буа министр-ствоту кез-кылар болды. Торуурай койреде жашуу аламы адмаланы көчюрмө болукту тоюду. Ол муушта бытыр 130 фатарада жашаганы 289 инсанны жушуларына кыралды ишчилериди. Тынгылы.

УМУТЛА
Эселпени чыгарып бошгандан сора Андрей Журавлев 2026 жылға буа белгилеген борчланы тургэттенди. Айтынанча көре, иш келди, анга кырулуш бөлмеге кытышулары болганды буа кыйын салырга керектени.

Башка жушуланы юсонден айтқанда, 2025 жылда 68 көп фаталы койте тынгылы 36 жамауат тийреде мадар этилгенди. Ол санда аланы башларын, ичтеринде ызылган буа биргилерин алышканды, тыш кызырғылаған да жангыртырғанды.

УМУТЛА
Эселпени чыгарып бошгандан сора Андрей Журавлев 2026 жылға буа белгилеген борчланы тургэттенди. Айтынанча көре, иш келди, анга кырулуш бөлмеге кытышулары болганды буа кыйын салырга керектени.

УБАШЛАНЫ Мурат.

«Байлыгыбызны халкь көрсе сюеме»

Ахыры. Алы 1-чи беттеди.

Рашид бичени жашауубуздан ахырын кете барганы кийизлени халкыла арала, битероссе он каква байрамлада көргозотп башлаганында, жаш тейоно инанларыбызны кыюл усталыгына хайыры алай бийик болугун билгендиде. Сыналган шарт: бир ахшы ишн өзүндан жокко чыгарды. Республиканы элчилериде кийиз этген кружкала ачылганды, жамауата озган өмөрлөрден бичи заманга дерн жеткен кыюл

усталыгыны саклау амалла созиопон башлагандына. «Баш мурамын шендоно эм озган өмөрлөри, тейолени араларында көпюр ишлеу эди. Юнио кылай кырагандыла кырачаныла, таулула? Он жаш, чырахтан, кийиле, агъчдан, төмөрдөн, топураксыдан ишленген кой керекте жерчилик, малчылык, кон сайын айтылган жылға, жомакыла, таурула - биз аланы билдире берилубу. Унутаск, кимбиз биз?» - дегенди Локияны Рашид ушгашыбызда.

Бусагътада жаны койлерни алпанда жатмалаган кийиле буа жасагана бардына. Арбада сабыле ойнаган жерге да саладыла кийилени. Унутула турганы ариулык биягы кыайта турды жашауубузга. Сөзюсүз, бу келгендиген тирленуелде Төтуулары Хадис кыраганы «Алтын кыюл» фестивалына багынанс да чексуз улуду. Миллет өткелмиз багынында докчлендирген сыйлы семзиди.

Локия улу жыйганы кийизге кырай, сейр эттесе: ариулыккуну кылай терен сезгенди таулу тишчирүү, аны тюркюнло жон буа кылай сураттай билгенди. Таулада жашуу эткен тын тоюлдо, көп ишлерге керекди. Алай кырачаныла буа таулула кон сайын ишлерин бийик искуство буа байлай билгендиде. Агъч кошуналары жыргага ушгандына, бошкелери ариу макьамга, кийизлери - суратлаға. Жаш совет жылдада кийиле унутуп билгендиде. Ол кезинде макьсар тишчирүүланы араларында биринчи бийик художество билмил алганын, Тбилисиде художество академияны бошганы Болатланы Людмила кермолчеге кийиз сурталлары буа кытышып турганды. Ол заманда ачык болган эди - жонден сурат да болды.

Людмиланы ызындан барырга келгендене чыгъадыла. Бюгонлюкко Джалпунланы Сехтан халкылык этген кыауун, Бабугенте Башийланы Маржан, Огыры Малкырада, Яныкоида устала буа ичти бардырдыла.

Унутулмакчы, эде тутайык, сөзюсүз, магъаналыды. Локия улу чакырганы буа чекленгендиде, бу ише көп заманын кырачтанды. Музейден сора да, Кенделенде Улуу Таа журт урунда жанларын берген элчилерине Емкорлот кураганды. Дагында коллекционер Хаджижаны Даниялдан бөлчюли сурчачу Курдунланы Валераны отуз ишчи сатып алып, Кенделенде музейге саугалганды.

Сөзюсүз, Локия улу жашуу буа шагъьериленген хар инсан да соруктуу: былай адам кылайды чакъаньды? Ким салганды аны бу жолга? «Атам темирчи эди, атам буа андым а болук устала болганды, - деп жанаулаганды бу соруктуу ол. - Биринчи он кийизми ала саугалгандыла - биринчи класска барганымын, шолуно бошганымын, койур кырагандым эм башка белгиле ишчиле. Бек жарсыма, мен да, келпена, бир-бир кийизлери юйдорденме, алай арта, сокурпанын, тобага кытайганма. Музейни кесим чокон эттениме, халкь көрсе сюеме байлыгыбызны».

Оруубийланы фортепианолу окуна барды муурады Тават а таулу Таулу тишчирүүланы кычмала этген таулу.
Калининградскаа орамда, алтынчо номерли юйде кырачарай халкыны музейи ачылганды. Сөзюсүз, берки битум ишчилени адамлары келпелдиде, Россейден да, тыш кыраалгандан да. Ююме суну журтундай, аламы адмалы келген культурабызны жуталык тоюлдо, Локия улу чакырганды болган кыраарды.

Рашид бичени жашауубуздан ахырын кете барганы кийизлени халкыла арала, битероссе он каква байрамлада көргозотп башлаганында, жаш тейоно инанларыбызны кыюл усталыгына хайыры алай бийик болугун билгендиде. Сыналган шарт: бир ахшы ишн өзүндан жокко чыгарды. Республиканы элчилериде кийиз этген кружкала ачылганды, жамауата озган өмөрлөрдөн бичи заманга дерн жеткен кыюл

Бусагътада уа нечча малчылыгы барды?
- Беш жыл мындан алгъа эте претриятмеллик болганды сора, кырамы субсидия белгилени хайырландан окуу кумулы тана алганыма. Бусагътада уа анутус кумуламында анын ишчиле бардыла. Бюгонлюкко аламы адмалы жыйылыш болгандыла.

Аладан сора да, эли аты ап, жыйрма тей эм эки кумула бурга тутабды.

«Техникага а жетемизди?»
- Бюгонлюкко аны буа жалчытылганды дегер болуксыма. Ичи тракторум, алай бир «Немка» комбайним, ЗИЛ, КамАЗ эм баша оборудууланым да бардыла. Бир торлоу сыйлау буа техника керек болса, эде жашла да билелик этедиле.

«Малланы кылай кечиндиралса, алагы кыраарға кой болушуду?»
- Ферманенде бергендене 175 гектар жер барды. Ол маллагы кызы кезиде кезе тургуга жетеди. Жайда уа эки айга Аур-Сырга барама, бирини чыгар жаугандай а энише эзерге тошеди.

Биченикени косьперден айтқанда уа, кесими жер болук, ортактагы эки жыйырма процент тейлеп алама. Андан кесими 500 ток кыстырды этсем, жете кереди. Мисрэнго да сатып аламы. Андан сора да, бийик он гектарды сипоса нарток салмаксыма. Кюне жанаула айрык жер кырагыксыма, жерин сордорорра болуктуду.

Маллаға, кызынгетиле болса да, атам била кесим кыраарды. Жайда бок заманларында жашчыкыла Шамил

буа Куйрмам да болушдыла. Гитче классада окугъанлыкка, аны юсонде эркин жорювордоло.

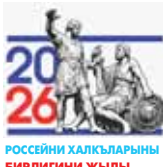
Мал арууламза, мураар болмаша, дайым с бургуга керекди, бу жаны буа не мадар этиледи?
- Мал тутсанг, арууганы, илгени да болмай кылайды. Алагы заманында дарман салырга керекди. Он иш буа бекюонден кесим керекме. Жыл сайын бир торлоу атуу жайлыны, маллаға ага салмакча, кыан алдырма. Керек дарманларын бербиз эм жуундуруды.

Саяу болуула эде ветеран врач Төрүтланы Азрет, феельшерле Мамланы Ануыр да Габуланы Солтан, Ала, Билимилерин, заманларын, кюч-кырамыларын да аймай эркинле, борчларын топулганды. Не заманда чакырысан да, угай демейдиле, бирде телефон буа тынгылы эстертуле береди.

Келер заманга кылай мурастарыбыз бардыла?
- Хар адамчына, мурапталым келдило, алай бийик кызагы кумуламында алтымыш бурчак алыр муулу болды. Субсидия коллоу болук, тиийши документлери берип, саклап турама. Беш жылны ичинде ишчи жетишилми бардыры, кесими айырылгы керекталганыма деп, алай сонома. Аны ючюн кыруу коймазлардына бек ышанам. Кыошум кенгертирча мадар да этеркиме, он ала халкар эки машиналары салырга жаша ишлер акылымда да барды.

Ушакны КУРДАНЛАНЫ Сулейман бардырғанды.

Шүөхлүккүңү бла бирликни байрамы

Элбрус районда халкыла аралы байламлыккыга бла шүөхлүккүңү хар заманда да улуу эс бургандыла. Тынрынууаза көп миллетте жашайдыла. Ала барысы да кеслерин тууган жерлериндегача сезедиле. Ол а шүөхлүккүңү кюнчөндөни.

таулу ашланы татыуларын көрүп оирлар болган. Мекенин хар классы энци тепиле жарашдыргандыла. — Малкыр халкыны белит байлыгын сактылауға мен заманда да итингенбиз. Мындан ары да, аруу адреттеге боюсуна, аланы сактайл, сын бла даражасын бийкче тутсу. Ага себепликтерикле уа сизик, багылы сабиле. Алайды да, мен сизин, бизни барыбыз да бу огурулу байрам бла алгышлайма! — дегенди Мухамед Лихов, сабилеге эм жыйылган кыонкылага айланып айтан өзкөңдө.

балачыклары бла аланы ойретуучилерини кыташылары болганды. Кертти да, тиле соймеклик сабийикден сингеди. Ана тиллеринде назмула айтуулары, жырлары максамаларын тоз келишире билуилери аланы хунерликлерин көргөзтөдүлө. Сахна оюндада жетишмилери уа саулай республикага да белгилериле. Постановкалары, кырагартыланы көп тюрлю сезимлерин кызгай, ыразы эткенди. Андан сора да, ойретуучилерни эңи ишлери эсде кыалыкты. Көп миллетти койретуучуланы малкыр тилге берген хунерликтер кырауучуланы көлөрүн көтүргөндү. Аланы биргелерине келип, кыонкылааны алгышалаган таулу кылы Моллаланы Зарета, районду тишкүрүлөткөчү жерини таматасы байламлыкка жашуу этуу тоз жорук болганына шаштыды, дегенди. Лицейде байрамны кыраууга аял Галина Решетниковага, Байдаланы Амината, Свет-

Бююнгнго жаш төлю Абызырамай, апчымай, болшулуккүңү этгенди

Кюн кырангы бет алып. Нальчикде Пушкин атлы орамда адамлы жумушлары бла өргө-эниште бардыла. Даниял да, рететтордан чыгып, ойюне келе тура эди. Бир такыкында аллында баргын тишируу, кыайры эсе да ташайып, жок болуп кыалады. Азы бла аны жиягыны болушук тилеп кычырганы да азшитиледи. Жашыкк аны жалу жолда башы ачык болгын терен уруга көтөргөн көрүп, олсагыз МЧС-ге, терк болушук берген станцияга, шахар администрацияга да шлешип, болуму юсюндөн билдирди. Болушуккүңү жетгинчи, тиширууу кызындан кетмегенди: телефонун чырагы бла жарытып, аны бла шлешип, жаспарыга юрөшүп турганды.

КыМР-ни Жаш төлю министрствосу бөлүмюна таматасы Ратмир Каров Атайиланы Даниялға ыспас этип, Эумакыуланы Танзиланы назму жыйымдыгынын сауга эткенди. «Биринчилей атламыры» биринчиси биригуню регион бөлүмюна башчысы Аслан Шипшев а жашны бирегуню кыйынлыгына улуу көлүлөк этпей, болушуга мынчалык келгени ючюн атын айтып, махтау салады эмда аны саугалауға тиийли көргөндү.

миллетти устазаны бла окуучуланы аруу байламлыкка жашарга койреткенди. Кеси да малкыр тили айтуучу, аны окутуучу уа улуу эс бурды. Малкыр халкыны жангырууну юкюне хар жолдан да эңи кезден кырайды. Ол байрам, бир кюн бла чекленит кыалды, бир чечендиконде, башка-башка урумла бла өтеди.

Шагырейленуу

«РусГидро» компанияны Кыабарты-Малкырада бөлүмю жангы ишленген Черек ГЭС-ни эшиклерин студентлере бла школчуларга биринчи көрө ачканды. Станцияны кыонкылары К.М.К.А.У.ну «Электрэнергетика и электротехника» бөлүмюна бла «Кюн шахар» сабий академияны окуучулары болгандыла. Станцияны акадены ары чакырганыны магынасы — кыонкылары регионда энергетика объекте бла шагырейлендируу эмда алагда усталык сайларга сабын алуучу, деп билдиргенди аны регионда бөлүмюндөн.

Сууну аяргыа, усталыкк сайларга да эрттеден тыюндюрге

жаш адамла станцияны машиналар орнапган залында болгандыла. Анда специалистелер алагда гидроагрегат кылай ишленгендери, бу объекте саулай кылай кырапкыны, кундөндөн көп жалап айткандыла. Студентте бла школчула да ооруларын көп эткендиге эмда сейир кызгайган таулар юсюндөн толукрагы аныла алгандыла. Саркып келген сууну коючу энергияга кылай бурулушун да кеслери көзлери бла көргөндү.

гидроэнергетиканы юсюндөн хар нени да тынгылы анылаууга, гидроэнергетика — шендого, ага аныла бөлүм болганына тыюндюргөндү, — дегенди «РусГидро»-ну Кыабарты-Малкырада бөлүмюно келечини Боташланы Ислам. Агар вузуну предпритияланы энергия бла жалчытуу кафедрасыны устазы Амур Фатиев да экскурсия студенттери ала окууган усталыккы энциликтери бла ити шагырейлендирген чөртөндү. «Ала ооборудувананы кеслери көрсөсө, инженерлер бла ушак этселе, энергетиканы кертти кюнчө сөзсөле — он кыайсы лекциядан эсе да берик келтиргенди. Байлай жок, лочучукулдадан сора жаш адамла окууга да башка кезден кырап башпайдыла, бу улуу бөлүмгө талай замандан ала кеслери да кошулуга болушуклары анылаууга, ала бла тыюшылды инженер усталыккы, саулай энергетиканы юсюндөн да көп магыналы халпарла айталдыла. УБАШЛАНЫ Мурад.

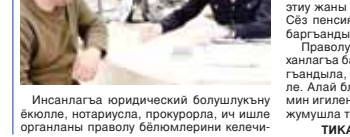
Эсгерти Дарман селгенни юсюндөн билдиргеге тийишлиги

Сабан ишле баргын кезилде фестивалын берген заманда аграриле ол тиреле жашаганына бла билчиле тутханага алгандан билдиргеге керекдиге. Аны бла бирге батманланы иелерини билчилерини уланудан сактылуу жоруклары толтурууга борчлуду, деп билдирди республиканы информация агентствосу. Улуу дарманланы сабанлагыз септен заманда «Пестицидлери бла агрохимикатаны коркүүүсү хайырланууну юсюндөн» 109-чу федерал законун эм «Россий Федерацияны бат чыбынланы коркүүүсү» 490-чу федерал законун жоруклары толтурууга керекдиге. Ол санда, улуу дарманланы себерден юч кюн алга, улуу дарманла себерик жерини эскалгыз 7 километрдөн жууккада жашаганына бла батманланы иелерине ол ишлени юсюндөн билдиргеге керекдиге. Аллай жуумуша бардырылганына кескөн информацияны аспамлы информация органдары негда Интернетте тийиши сайлада басмаланыр керекдиге.

Жоралу Көп төрлюу соруула, тынгылы жууапла

Праволу болушуккүңү беринюу бирикдирген кюнүндө республиканы инсанлар юристе законланы анылауу халында, керекли болушук бергендиге. Ала жораланган эңи жерле киталаналада эм көп функциялы арадала кыралгандыла.

Соруула көп төрлюу болгандыла: инсанга банкрот жумушланы ачуу, коммунал жумушланы оюн борчуны кетериу, асереде куулук этуню нызамы эм башкала. Дагыда инсанга жашаган жеринден эсептен кетериге, нотариусда документлени хазырларга, кыагылануу ветеранларына лыгалтаны бериге анылаууганы излери аргидиле. Ич ишле органды келечилери МВД-ны вузларына окууга кириу, праву нызамы сактылуу органдарла куулуккүңү этуу жаны бла анылаууга да эткендиге. Сөз пенсия бла жалгычууну юсюндөн да барганды.

Инсанлагга юридический болушуккүңү өкюлле, нотариусла, прокурорла, ич ишле органды праволу бөлүмлерини келечилери.

Праволу болушуккүңү кюнүне кыташхангага барысына да законла анылаууга, тийиши эсгертиле этилгендиге. Алай бла уа жамаатыны праволу билимин илгендируу, жоруларынын тамамлауу жумушла толтуруугандыла.

Айны кюнлери	Өртөн намаз	Кюнню чыгыгын заманы	Тош намаз	Экинди намаз	Ашхам намаз	Жасы намаз
1 Барз кюн	04:16	05:46	12:20	15:45	18:35	20:15
2 Орта кюн	04:14	05:44	12:19	15:54	18:36	20:16
3 Байрым кюн	04:12	05:42	12:19	15:55	18:37	20:17
4 Шабат кюн	04:11	05:41	12:19	15:55	18:38	20:18
5 Ыйык кюн	04:09	05:39	12:18	15:56	18:39	20:19
6 Баш кюн	04:07	05:37	12:18	15:56	18:41	20:21
7 Геурге кюн	04:05	05:35	12:18	15:56	18:42	20:22
8 Барз кюн	04:04	05:34	12:18	15:57	18:43	20:23
9 Орта кюн	04:02	05:32	12:17	15:57	18:44	20:24
10 Байрым кюн	04:00	05:30	12:17	15:58	18:45	20:25
11 Шабат кюн	03:59	05:29	12:17	15:58	18:47	20:27
12 Ыйык кюн	03:57	05:27	12:16	15:59	18:48	20:28
13 Баш кюн	03:55	05:25	12:16	16:00	18:49	20:29
14 Геурге кюн	03:53	05:23	12:16	16:00	18:50	20:30
15 Барз кюн	03:52	05:22	12:16	16:00	18:51	20:31
16 Орта кюн	03:50	05:20	12:16	16:00	18:52	20:32
17 Байрым кюн	03:49	05:19	12:15	16:01	18:54	20:34
18 Шабат кюн	03:47	05:17	12:15	16:01	18:55	20:35
19 Ыйык кюн	03:45	05:15	12:15	16:02	18:56	20:36
20 Баш кюн	03:44	05:14	12:15	16:02	18:57	20:37
21 Геурге кюн	03:42	05:12	12:14	16:02	18:58	20:38
22 Барз кюн	03:41	05:11	12:14	16:03	19:00	20:40
23 Орта кюн	03:39	05:09	12:14	16:03	19:01	20:41
24 Байрым кюн	03:37	05:07	12:14	16:03	19:02	20:42
25 Шабат кюн	03:36	05:06	12:14	16:04	19:03	20:43
26 Ыйык кюн	03:34	05:04	12:14	16:04	19:04	20:44
27 Баш кюн	03:33	05:03	12:13	16:05	19:06	20:46
28 Геурге кюн	03:31	05:01	12:13	16:05	19:07	20:47
29 Барз кюн	03:29	05:00	12:13	16:05	19:08	20:48
30 Орта кюн	03:28	04:59	12:13	16:06	19:09	20:49

КыМР-ни Муслиманларыны дин управленийасы

Баш редактор
КЫОНАКЛАНЫ Хасан
РЕДАКТОРЛАРЫ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш ред. орубасары),
ЖАНУ УРАЛДАНЫ Нажабат
(баш ред. орубасары),
ТОККУЛАНЫ Бекит (журналист секретары),
МУСКУЛАНЫ София,
ТИКАЛАНЫ Фотима,
ТРАМАЛАНЫ Зуура,
УБАШЛАНЫ Мурад.

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приёмына — 42-63-01. Баш редактору орубасарлары — 42-38-21, 40-04-82, жууаплы секретары — 40-38-97, секретары — 40-93-62, корректора, спецнаштыкы — 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛУМЛЕРИ:
Политика эм право — 42-24-02, экономика — 42-66-73, кулукчу — 42-66-82, союулаш ичине — 42-75-82, курутты, туризм эм спорт — 40-39-93, окуучула бла байламлыкка жуортуу эм жазылуу — 42-37-94, сурат алуучу — 40-59-18, личи корреспондент — 42-68-72, операторла — 42-66-85.

Редакция авторла бла кызматы жуортомдөй. Кюл жазмалыга ретинен этилмейди эм ала артка кыайтырмайдыла. Тизиле басмаланган материалда айтылган оюно редакцияны оюу бел келинмекте болушукта. Алаа айтылган хар зат ючун Россия Федерацияны Басманы юсюндөн законуну тыншидиле информация авторлары кеслери жууаптыла.
Гаетт Сватыны, информация технологияны эмда аспамлы коммуницияны ишлери жаны бла федералдуу сурат алуучу (Роскомнадзор) Кыабарты Муалымарла управленийасына 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер — ПИИ № 07-00118. Индекс — П 5893
Гаетт майкылаш көч көрө чыгылды — геурге, орта, шабат кунюлесе. Багысы 13 союу.

Гаеттти басмага «КыМР-Медиа» ГКУ-ну комьютер сужагысы жазыр этишчи.
Гаетт «Издательство "Южный регион"» ООО-ну типографиясында басмалангандыла.
Старвороль край, Ессентуки ш.,
Ильинский орам, 5.
Гаеттлени кесилерне тапшыруу юкюм КыМР-ни почта сыгыны федерал Управленийасы жууаптыла.
Телефон: 76-01-21
Тиражы 1557 экз. Заказ № 634

Номерге графикте керек 19.00 сагында кюл салыныла. 20.00 сагында кюл салынганда.
ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРТА БАНЫЛА:
Байсаланы Марзипан — дежуурлы редактор, Кетчинваланы Зуулай — жууаплы секретары орубасары; Жууаплы редактор Жаниета (1-чи бет), Балканы Фотура (2-чи бет), Алматыны Галина (3-чи бет), Гелсаны Валентина (4-чи бет) — корректора.

РЕДАКЦИЯНЫН АДРЕСИ:
360000, Нальчик шахар,
Шенин атылы прескест, 5
электрон почта: ebor_50@mail.ru